

Иван Грозев
Пореден избор

Учител и ученик си разказваха истории на лунна светлина. Под тях бе скалата, осеяна с кафеникава трева, над тях – мрачната небесна шир и звездите, замъглени в черен дим. От скалния склон пред тях се ширеше следвоенната пустош.

Младежът се приближи и загърна в одеало отслабналия учител, видя с очите си толкова неща. А после с болка промълви:

– Защо ще тъжен, наставнико?!

– Защото се наложи да изживея всичко това, но съм благодарен, че поредният, а може би последният, избор няма да падне над моята глава.

Старият мъж потрепера.

– Знаеш ли, момко, не се прехласвай по стария свят, защото тогава ние бяхме глупаци. Виждал съм множество от неговите жестокости и това не ми правеше впечатление.

– Защо се погубихме, учителю?

– Не, ние! Моето поколение направи грешката, но май и аз участвах в нея все пак! Ох, колко далечно изглежда всичко, но въпреки това съм проклет да го помня до сетния си дъх.

– Не тъжете, учителю! Древните хора, още, са казали, че миналото е бита карта и ние не можем да го променим, но пък имаме настоящето все пак. Нали? – в мекия гласец отекна лека нотка на уплаха.

– Уви! Може и да нямаме! – толкова благи бяха старческите думи, а така нещастни, че някъде дълбоко в младежката душа като отклик на арфова струна се разнесе вледеняващ, почти безпочвен ужас.

Учителят се вгледа в Луната – Нея, която възпяваха толкова много поети в миналите дни. Старческото сърце се вълнуваше, под непробиваемата атака на спомените. Колко по-щастлив би бил горкият човечец, ако не бе доживял, ако бе умрял с всичките онези стари другари.

– И все пак, какво ни погуби? – прошепна на себе си младежът – отчасти, за да разбие ужасната барикада от съмнение и ужас, стягаща борбеното му сърце.

– Нашата глупост ни унищожи и решихме, че можем да надвием самите себе си. Жалкото е това, че преди двадесет години целият избор падна върху няколко стотин души. Заради руския и американския президент всичко е така днес. Те решиха съдбата на двадесет милиарда живота. Но най-тъжното е, че точно бяхме станали достатъчно силни, за да превземем космоса. Има ли смисъл да ти говоря за стари неща? – изпъшка старецът.

– Сам казвахте, че без минало нямаме и бъдеще или аз не съм внимавал, какви си ги говорите под мустак.

– Ох, мило дете... Толкова много бих могъл да споделя, но не желая, защото дълбока е раната в старческо сърце.

– Тогава можем да говорим за нещо друго. Има време, когато неизказаното ще излезе на яве.

– Би било добре, ако е така... За, какво ти се говори?

– За хиляди неща... Например, защо прасетата не летят и има ли слонът хубот, а може да споделите и дали звездите са приказка и има ли морето крака...

Другарски смях го прекъсна.

– Знаеш, как да развеселиш хората, момче! Но, забрави да питаш има ли конят мустаци, а котката – копита.

– Е, за всичко си има време.

– Виждам, че не ти се говори за глупости и сега ще получиш на отговори на въпросите си. Заслужаваш го. Наистина откриваш начин, как да влееш живец, даже и в сломено от старост сърце. Пази тази си дарба, защото идват мрачни дни, които се надявам и най-вероятно няма да видя!

Момчето леко потръпна.

– Да, съзирам страха в теб. Не се плаши! Не още. Ще има време за ужас и за геройски дела, но сега не е за нито едно от тях. Слушай или, по точно, задай въпроса си!

– Господине, от раждането си слушам, как говорите, че когато дойде поредният избор не трябва да повтаряме грешката на миналото, но не съобщавате, какво ще трябва да се решава. – каза смирено Вот.

– Не си ли разбрал още, момко?! Не си ли се получил от разказите ми? Не си ли видял истината с очите си? Не усеща ли я твоето сърце? Защото, ако е така аз не ставам за учител, а ти за ученик.

Момчето се сепна. Мъжът продължи с уморения си глас:

– Ще ти повторя, но за последен път, какво се случи. Бе отдавна, но не мога да забравя, виденията са запечатани в очите ми и ги виждам даже на сън – всичката тази кръв, смъртта и разрухата. САЩ бе ударен! Никой не разбра, от какво на първо време, но на малцина им пукаше. Да, такива времена бяха. И моля те, не гледай с този поглед на младежка честност и закалена от времето решителност! Можеш да накараш и Бог да се почувства като последния злодей. Какво да ти кажа, дете? В такива времена бях принуден да живея. В базата Чърчил не се и забавиха да оповестят официалната версия, че е паднала руска бомба. Преди от НАСА да проумеят, какво става стотици атомни и водородни бомби паднаха над Русия, която отговори с масивен въздушен и воден залп.

Умираха милиони наред. Тогава, точно когато Организацията по Космически Работи проследи, как метеорит е паднал и се е превърнал в причината за унищожението на половин Чикаго... пуснаха електронно-протониевата бомба. Тя действаше на принципа на сливането на електрони и протон, при което се образува огромна енергия. В онзи, паметен, летен ден руснаците удариха с TERYV II, както я наричаха. Умряха два милиарда души и бе пометена половината Северна Америка, но това освободи огромна реакция на радиационно ниво. Светът гинеше в мъка. Аз бях един от малцината, които получиха достъп до бункерите и оживях. Сега разбираш ли?! Разбираш ли, какъв бе изборът, пред който се изправи цялото човечество, но който решиха, прибързано, двама президенти?!

– Боя се, че не, учителю. – проплака младежът, осъзнал, че пагубен ужас стяга сърцето му и вледенява крайниците наред приятно прохладната нощ.

Старецът потрепера и изсъска:

– Значи времето ми на земята е било загубено безцелно. Защо ли реших да те обучавам? Защо... защо? Но станалото е минало, както сам ми напомни.

– Но, учителю, защо си мислите, че хората ще бъдат изправени пред същия онзи избор? Нали ние никога няма да забравим, какво се е случило?

Учителят с яд изкрещя:

– О, Боже... – но не завърши речта си, защото с гърлен звук се отпусна на завивките.

Ученикът прегърна безжизненото тяло и сълзи побиха по очите му:

– Какъв е бил изборът тогава?! Какъв ще бъде поредният избор?!

А в небесата звездите нашепваха с болка. Слушаше ги мъртвата душа на стареца.

– Не разбра... Той не можа да проумее... Беше единственият, за който имаше учител, но не разбра... Съжаляваме Стардъст, небесни учителю, че те посъветвахме да избереш него.

Думата взе старикът:

– Не се безпокойте звездни души – той знае, защото в него са пламъкът и сърцавитостта, защото е милосърден.

– Надяваме се, че е така, защото ние сме много по-стари от тебе, защото ние сме душите на мъртвите от преди хилядолетия и няма нито един сред нас, който да не е видял последиците от грешно избран ход при поредния избор и досега всички са грешали, когато се срещнат с него.

– Не се безпокойте – той разбра и отговорът е в сърцето му! – усмихна се мъртвата душа.

* * *

Година по-късно. Пред тълпа от малки дечица, ученикът бе станал учител и нашепваше разумни слова:

– Помнете моите думи, защото съдбата непременно ще ни изправи пред поредния избор и той може да е последен.

– И, какъв е този избор, за което казваш, че всеки един ден се изправя пред него? – разкиска се невярващо дете.

– Той е... Той е...

Последвалите думи бяха разгърнати в тишината и далечни души ги подеха, за да ги разпратят из цялата Земя и към звездите.

– Изборът...

Хиляди звезди, трилиони души се усмихнаха и подеха думите на мъдростта, говорейки в един глас:

– ... да решиш дали да живееш или да умреш, дали да убиваш или сътворяваш живот, да градиш или разрушаваш... дали да бъдеш добър или зъл.

Душата на стареца се усмихна, а той промълви:

– Знаех си – той бе разбрал, отговорът бе в сърцето му!

КРАЙ

© Иван Грозев

Източник: Библиотеката на Александър Минковски

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/400>]